

ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
імені В. СТЕФАНІКА

Відділ бібліотекознавства

**БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК
ПУБЛІКАЦІЙ З ПРОБЛЕМ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА,
БІБЛІОГРАФОЗНАВСТВА ТА КНИГОЗНАВСТВА**

Випуск 1

Львів – 2021

Бібліографічний покажчик публікацій з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства / уклад.: В. О. Мудроха, М. М. Саган; відп. ред. Л. В. Сніцарчук; ЛННБ України ім. В. Стефаника, Відділ бібліотекознавства. — Львів, 2021. — Вип. 1. — 46 с.

Покажчик нових публікацій з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства містить анотовані аналітичні описи матеріалів з фахових серіальних видань та збірників наукових праць: «Вісник Книжкової палати», «Бібліотечна планета», «Бібліотечний форум України: історія, теорія і практика», «Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського», «Вісник Одеського національного університету. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство», які надійшли до відділу бібліотекознавства Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника у 2020–2021 рр. Матеріали розміщено за тематичними розділами. У кінці випуску подано іменний покажчик, покажчик бібліотек.

Розрахований на наукових працівників у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, співробітників бібліотек, а також викладачів і студентів спеціальних навчальних закладів.

Укладачі: **В. О. Мудроха, М. М. Саган**

Відповідальний редактор **Л. В. Сніцарчук**

Комп'ютерне верстання **Н. П. Прокопенко**

ЗМІСТ

Бібліотекознавство.....	4
Розвиток бібліотечної справи і бібліотекознавства.....	6
Законодавчі та нормативно-правові документи в галузі бібліотечної справи.....	9
Організація і управління в бібліотечній справі.....	11
Бібліотечний маркетинг. Бібліотечні кадри.....	13
Історія бібліотечної справи та бібліотекознавства.....	15
Видатні діячі бібліотечної справи.....	16
Міжнародне співробітництво.....	19
Бібліотечна система України. Окремі бібліотеки.....	21
Основні напрями бібліотечної діяльності.....	25
Формування бібліотечних фондів.....	27
Стародруки, рідкісні видання. Колекції, архіви.....	29
Інформаційне обслуговування. Сучасні технології в обслуговуванні користувачів.....	30
Організація електронних бібліотечних ресурсів.....	32
Методичне забезпечення бібліотечної діяльності. Інноваційна діяльність.....	34
Бібліографознавство.....	36
Книгознавство.....	38
Іменний покажчик.....	41
Покажчик бібліотек.....	45

Бібліотекознавство

1. Здановська В. Бібліотечний форум онлайн: перший млинець не нанівець / Валентина Здановська // Бібліотечна планета. – Київ, 2020. – № 4 (90). – С. 37–39. –

В даній статті висвітлено відкриття Львівського міжнародного бібліотечного форуму який проходив з 15-20 вересня 2020 року. Головною темою Бібліотечного форуму було питання: «Бібліотекарі: хто ми є?» Під час форуму проводилися різні студії «Бібліотекарі – професія з багатьма викликами», «Професія, бібліотека та інформація: переосмислення», «Бібліотекар: долаючи простір – приборкуючи час» та круглий стіл, відеозустрічі, дискусії.

2. Ісайкіна О. Соціокомунікативні та інформаційні аспекти підготовки документознавців в умовах дистанційного навчання / Олена Ісайкіна, Алла Зленко // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, 2020. – Вип. 10. – С. 281-309. Бібліогр: с. 301 (16 назв).

На сучасний соціум значною мірою впливають нові інформаційно-комунікативні технології, які висувають додаткові вимоги й до вітчизняної системи вищої освіти. В умовах адаптивного карантину спричиненого COVID-19, коли виникла гостра потреба переходу до онлайн-навчання усіх освітніх закладів країни, організація дистанційного навчання стала справжнім викликом для української освіти. Головною метою дистанційної освіти є надання рівного доступу та рівних освітніх можливостей населенню в будь-яких місцях країни за допомогою інформаційних і телекомунікаційних засобів, а також підвищення якісного рівня освіти за рахунок більш активного використання наукового й освітнього потенціалу провідних університетів, академій тощо.

3. Капралюк О. Реферативні бази даних із питань сільського господарства як засіб наукової комунікації / Оксана Капралюк // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №2 (295). – С.15- 19. – Бібліогр.: с. 18-19 (8 назв).

Розглянуто міжнародні галузеві бази даних (БД), а саме: «Agricola», «Agris», «Agora», та низку статистичних БД, надано їх коротку характеристику, проаналізовано наповнення, обсяг, а також проблеми, що постають під час використання цих ресурсів. Схарактеризовано систему реферування національних видань із питань сільського господарства, що є

важливою частиною інформаційного забезпечення наукових досліджень, технічних розробок тощо.

4. Клименко О. Основні напрями сучасного бібліотекознавства (за матеріалами міжбібліотечного наукового збірника) / Оксана Клименко, Олена Сокур // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №1(294). – С. 32-41. – Бібліогр.: с. 39 (14 назв).

Статтю присвячено особливостям контенту науково-практичного й теоретичного збірника «Бібліотеки національних академій наук: проблеми функціонування, тенденції розвитку», БНАН). Розглянуто тематику публікацій, авторський склад, цільове та читацьке призначення за час виходу у світ видання щодо актуальних питань книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства та соціальних комунікацій. Зроблено аргументований висновок, що сучасна організація бібліотечної науки потребує формування інноваційних стратегій розвитку наукових бібліотек на основі інтеграції інформаційно-комунікаційного потенціалу кожної країни.

5. Кобелєв О. М. Бібліометрія як засіб оптимізації бібліотечної діяльності : історія та сучасний стан / О. М. Кобелєв // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2020. – Вип. 58. – С. 18 – 26. – Бібліогр.: с. 25 (10 назв).

У статті зазначено, що біометричний аналіз не лише формує важливий інформаційний ресурс для контролю та управління бібліотечними процесами , але й впливає на авторитет бібліотеки в зовнішньому середовищі.

6. Левченко Ю. І. APA STYLE – запитання без відповідей / Юрій Іванович Левченко // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2020. – Вип. 2 (24). – С. 138–147. – Бібліогр.: с. 144–145 (15 назв).

Стаття присвячена застосуванню АПА стилю (APA STYLE) як повноцінного стилю оформлення наукових робіт у сучасній українській науці. Проаналізовано застосування бібліографічного опису та цитування за стилем АПА, які є складовими елементами стилю, під час оформлення дисертаційних робіт і наукових публікацій. Розкрито неузгоджені моменти оформлення списку використаної літератури та цитат за стилем АПА у дисертаційних дослідженнях.

7. Назаровець М. А. Використання цифрових інструментів підтримки наукової комунікації : структурна модель організації послуг у бібліотеках ЗВО / М. А. Назаровець // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2020. – Вип. 58. – С. 27- 37. – Бібліогр.: с. 34 (19 назв).

Запропонована базова структурна модель організації послуг бібліотек закладів вищої освіти України з використання цифрових інструментів підтримки наукової комунікації, яка може бути взята за основу під час впровадження нових і поліпшення якості та ефективності раніше впроваджених сервісів.

8. Сокур О. Бібліотека наукової установи : підсумки, завдання, та пріоритети діяльності / Олена Сокур // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №12 (293). – С.48 – 49. –

У статті проаналізовано виступи учасників щорічного онлайн – семінару та зазначено, що у центрі уваги бібліотечної мережі Національної академії наук України – орієнтація на цифровізацію , створення тематичних електронних баз даних, підготовка бібліографічних покажчиків, тощо.

Розвиток бібліотечної справи і бібліотекознавства

9. Бруй О. Як бібліотеки переміщених університетів підтримують освіту та науку / Оксана Бруй // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 32–37. – Бібліогр.: с. 37 (2 назви).

У статті йдеться про реалізацію та результати проєкту «Розвиток бібліотек переміщених університетів як центрів підтримки освітнього та наукового процесів», який виконувався у 2019-2020 рр. ВГО «Українська бібліотечна асоціація» за підтримки Посольства США в Україні. Бібліотеки 11 переміщених університетів отримали відповідне технічне обладнання, а в 5 бібліотеках впроваджено автоматизовану бібліотечну інформаційну систему Koha.

10. Вилегжаніна Т. Нехай гірше, аби інше: щодо чергової оптимізації публічних бібліотек / Тамара Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – Київ, 2020. – № 4 (90). – С. 4–5. –

Розкрито проблему публічних бібліотек, зокрема проаналізовано проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження мінімальних стандартів забезпечення громадян культурними послугами», що передбачає затвердження базового набору культурних послуг та комплексу норм і нормативів, якими визначаються вимоги, критерії, показники та умови,

необхідні для ефективної роботи закладів культури, що надають базові культурні послуги.

11. Жабін А. Міжнародні проєкти Liber: поточний стан та перспективи / Андрій Жабін // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 173–183. – Бібліогр.: с. 180-181 (15 назв).

Стаття висвітлює структурну організацію Liber, її стратегію та плани на майбутнє. Стратегія Liber приймається на 4-5 років та включає такі складні завдання як реформування авторського права, розвиток цифрових гуманітарних наук, практику відкритого доступу тощо. Передовий досвід Liber може бути використаний у вітчизняних бібліотечних проєктах не тільки як певні технологічні розробки, а і як можливість посилення міжнародних бібліотечних зв'язків та інтеграційних процесів із країнами-членами ЄС.

12. Кубко А. Наукометричний вимір епідемії. Частина перша. Світові тренди «доковідних» часів / Анастасія Кубко // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №6(260). – С.15-19. – Бібліогр.: с. 18 (9 назв).

У статті розглянуто особливості стресового впливу епідемій останніх двох десятиріч (вірусу грипу А H1N1, лихоманок Зіка, Ебола, а також коронавірусних хвороб SARS і MERS) на бібліометричні, наукометричні показники медичної науки та окремих її галузей; окреслено загальні тенденції, за якими відбувалася реакція медичної спільноти постраждалих регіонів; визначено обмеження, що не дають змоги використовувати їх як узагальнений універсальний патерн академічної реакції на критичні навантаження.

13. Пальчук В. Бібліотеки зарубіжних країн у розвитку стратегічних комунікацій / Валентина Пальчу // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 209–224. – Бібліогр.: с. 220-221 (15 назв).

Висвітлено наукову проблематику організації інформаційного супроводження розвитку стратегічних комунікацій у процесах державотворення, забезпечення національних інтересів, вирішення питань глобального розвитку. Дослідницьке питання стосується узагальнення досвіду

бібліотек зарубіжних країн щодо впровадження нових підходів до кумуляції, поширення, введення в систему стратегічних комунікацій інформації для досягнення національних інтересів і просування цілей глобального розвитку. З точки зору перспектив розв'язання глобальних проблем проаналізовано можливості інформаційної діяльності бібліотек у рамках виконання ініціативи IFLA «Бібліотечна карта світу».

14. Розколупа Н. Зміни в мережі публічних бібліотек : маємо те, що маємо / Наталія Розколупа // Бібліотечна планета. –Київ, 2021. – Вип. 1 (91). – С. 7–9. – Бібліогр.: с. 9 (11 назв).

У даній статті розглянуто питання завершального етапу реформи децентралізації, який позначився затримкою прийняття необхідних нормативно - правових актів у сфері регулювання питань, пов'язаних із правозаступництвом щодо майна, прав та обов'язків ліквідованих районів та реформованих територіальних громад. Ліквідація районних бібліотек та звільнення працівників породжує проблему незабезпечення процесів каталогізування документів та обліку бібліотечних фондів у територіальних громадах, отже знижується якість надання послуг членам громад, унеможлиблюється реалізація загальнодержавних проектів, таких як створення зведених каталогів, інших баз даних, тощо.

15. Якубовська М. Г. Активізація бібліотеки закладу вищої освіти у сприянні виховній роботи та соціально-психологічної адаптації першокурсників / Марія Георгіївна Якубовська, Тетяна Леонідівна Бірюкова // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2020. – Вип. 2 (24). – С. 148–156. – Бібліогр.: с. 153–154 (3 назви).

Стаття продовжує багаторічне дослідження, яке сприяло появі низки наукових робіт із визначення особливостей розвитку наукової комунікації шляхом інтеграції знань, методів, технологій на прикладі взаємодії у системі «Бібліотека-Освіта». Авторами аналізуються типові недоліки інформаційної

підготовки випускників шкіл, визначаються напрями розробки нових технологій у виховній роботі.

Законодавчі та нормативно-правові документи в галузі бібліотечної справи

16. Аулін О. Бібліотечна діяльність щодо вдосконалення безпекових чинників у міжнародних стратегічних комунікаціях / Олександр Аулін // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 58–68. – Бібліогр.: с. 65-66 (15 назв).

У статті досліджується безпекова складова міжнародних стратегічних комунікацій, що відбуваються за участі бібліотечно-інформаційних центрів у сучасних умовах. Запропоновано власне визначення терміна «стратегічні комунікації». Розглянуто матеріали Доктрини інформаційної безпеки України в частині, що стосується стратегічних комунікацій та стратегічних наративів.

17. Дуднік О. «Ліга:Закон» як універсальна інформаційно-правова система відображення співпраці України у міжнародних організаціях / Олександр Дуднік, Аліна Колесніченко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 144–158. – Бібліогр.: с. 154-155 (11 назв).

У статті, завдяки використанню інформаційно-пошукової правової системи «Ліга:Закон», шляхом методів кількісного аналізу та узагальнення, з'ясовано роки найбільш плідної участі та співпраці вищих органів влади і посадових осіб України з глобальними і регіональними міжнародними організаціями: Європейський Союз (ЄС), Північноатлантичний альянс (НАТО), Організація Об'єднаних Націй (ООН), Міжнародний валютний фонд (МВФ), Рада Європи (РЄ).

18. Костенко Л. Укладання бібліотеками договорів про співпрацю у фокусі права / Леся Костенко // Бібліотечна планета. – Київ, 2020. – № 4 (90). – С. 17–19. – Бібліогр.: с. 19 (2 назви).

Висвітлено юридичні аспекти співпраці публічних бібліотек з різними установами та організаціями, зокрема розкрито тему укладання договорів з різними суб'єктами, мету співпраці і конкретні базові принципи такої співпраці.

19. Маленко Я. Інформаційне забезпечення громад: зарубіжний досвід для України / Яна Маленко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 251–267. – Бібліогр.: с. 264-265 (9 назв).

Розглянуто провідний зарубіжний досвід взаємодії органів державної влади з громадськістю і взято як критерій ефективності механізмів державного управління у сприянні розвитку громадянського суспільства, приділено увагу загальноприйнятим міжнародним принципам роботи служб інформаційного забезпечення громад інститутами державної влади.

20. Пасічник Н. Систематизація законодавства Російської імперії та розвиток фінансово-правової освіти Наддніпрянщини в 30-40 рр. XIX століття / Наталя Пасічник, Ренат Ріжняк // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, 2020. – Вип. 10. – С. 84-104. – Бібліогр.: с. 95 (29 назв).

Проаналізовано унікальний акт систематизації законодавчого масиву Російської імперії, який реалізовувався протягом 30-40-х років XIX століття під керівництвом видатних державних діячів М. Сперанського та М. Балудянського. Тогочасна систематизація законодавчих актів мала надзвичайно важливе значення, оскільки: забезпечувала державні структури та підданих офіційною правовою інформацією, що дозволяло уникнути труднощів управління й судочинства; підвищувала ефективність правової практики й діловодства та сприяла удосконаленню законів. Охарактеризовано концептуальні теоретичні підходи та технологічні основи здійснення систематизації законодавчих актів, розроблені М. Сперанським.

21. Пізнюк Л. В. Реферат і анотація: актуалізація й перегляд нормативів і вимог / Пізнюк Леся Володимирівна, Сverdлик Зоряна Михайлівна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2020. – №2. – С. 43–51. – Бібліогр.: с. 50 (18 назв).

У статті приклади трактування реферату й анотації – це два різні поняття. Порівняльний аналіз продемонстрував очевидні відмінності між

ними, які, у свою чергу, зовсім не повинні були би призвести до синонімічності чи підміни. Окреслені у статті проблеми синонімізації реферату й анотації, що існують сьогодні в науковому середовищі України, потребують науково-методичного і нормативного перегляду нормативів і вимог, гармонізації з сучасним міжнародним та європейським досвідом.

Організація і управління в бібліотечній справі

22. Гах І. Моделі мереж для передачі мультимедійної та комунікаційної інформації в інформаційно-бібліотечному середовищі / Ігор Гах // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 259-275. – Бібліогр.: с. 272-273 (13 назв).

Досліджено метод оцінки та визначення експериментальним шляхом коефіцієнтом готовності ділянок первинної мережі зв'язку до встановлених з'єднань. Проаналізовано метод оцінювання концепції цифрових мереж інтегрального обслуговування (ЦМІО) на основі комплексної ієрархічної моделі, що враховує топологічний, інформаційний та технічний аспекти.

23. Дзира О. Вищі навчальні заклади діаспори Канади як засіб збереження національної ідентичності (1918 - 1939) / Олеся Дзира // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №5(259). – С.38 - 44. – Бібліогр.: с. 43 (19 назв).

У даному дослідженні висвітлюється історія розвитку української вищої освіти в діаспорі Канади у міжвоєнний період. Охарактеризовано розвиток українознавчих студій в бурсах та інститутах діаспори. Приділено увагу навчанню українських студентів у канадських вищих навчальних закладах та організації ними молодіжних гуртків.

24. Івахнюк Н. Виставки-експозиції: від задуму до втілення / Наталія Івахнюк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип. 1 (23). – С. 18–24. –

Розкрито досвід роботи відділу документів з економічних, технічних та природничих наук Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського м. Кропивницького в організації та популяризації різнопланових

виставок-експозицій, які покликані донести до відвідувачів бібліотеки світ прекрасного, що нас оточує.

25. Медведєва В. Внесок Української бібліотечної асоціації в розвиток бібліотечно-інформаційної діяльності / Валентина Медведєва // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №1(294). – С. 41-45. – Бібліогр.: с. 44 (7 назв).

Розглянуто роль бібліотечних установ на сучасному етапі становлення інформаційного суспільства. Досліджено внесок Української бібліотечної асоціації в розвиток бібліотечно-інформаційної діяльності й підсумовано, що завдання з просування, поширення та підтримання ключових ідей розв'язуються завдяки активній роботі її регіональних осередків. Констатовано, що членство Української бібліотечної асоціації в Міжнародній федерації бібліотечних асоціацій дає змогу вивчати й упроваджувати прогресивний світовий досвід бібліотечно-інформаційної діяльності, ділитися надбаннями національної бібліотечної теорії та практики, брати участь у міжнародних проєктах.

26. Миколенко Р. Організаційні засади нормування процесів формування авторитетних записів у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого / Раїса Миколенко, Олександр Кириленко // Бібліотечна планета. – Київ, 2020. – № 4 (90). – С. 31–32. – Бібліогр.: с. 32 (3 назви).

Доведено потребу створення організаційних засад нормування процесів формування авторитетних записів (АЗ) у Національній бібліотеці України імені Я. Мудрого. За результатами проведеної роботи встановлено норми на основні процеси створення АЗ. Технологічні процеси: аналітичне опрацювання першоджерел для формування АЗ, формування нових АЗ, редагування АЗ, модифікування АЗ, конвертованих з інформаційно-пошукового тезауруса (ІПТ), аналізування запитів ІПТ і ЕК для формування записів, контроль та пересилання АЗ для прив'язування до бібліографічних записів.

27. Мороз А. Майбутня бібліотека очима сучасної молоді / Алла Мороз // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 6–7. –

У статті представлені результати обласного соціологічного дослідження «Молодь і бібліотека: потреби та очікування», проведеного

Миколаївською обласною бібліотекою для юнацтва у 2020 році. Дослідження виявило ставлення молодих людей до трансформації бібліотек через розширення функцій та введення нетрадиційних послуг.

28. Онищенко О. Піднесення рівня інформаційної грамотності – пріоритетне завдання сучасних бібліотек / Олексій Онищенко // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №6(260). – С.3-6.

У статті порушуються актуальні питання вітчизняної бібліотечної галузі, обґрунтовується необхідність долучення бібліотек до процесів цифровізації буття людини, піднесення рівня інформаційної грамотності як свого власного персоналу, так і читацького загалу. Пропонуються конкретні кроки у цьому напрямі: розбудова ефективної структури цифрового всеобучу, перенавчання, перетворення бібліотек в осередки інформаційної експертизи тощо.

29. Порало І. Верифікація публічної інформації у системі бібліотечно-інформаційного обслуговування як засіб національної інформаційної безпеки / Іван Порало, Жанна Роговець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 2–5. –

На сучасну пору проблема верифікації (перевірки) публічної інформації займає ключове місце на шляху розвитку держави та суспільства. Інформаційний шум, фейки, маніпуляції досягли нечуваного раніше обсягу за кількістю та потужністю поширення. З метою покращення орієнтації в інформаційному просторі автори розробили класифікацію верифікації публічної інформації, в якій публічна інформація диференціюється за класами істини й відповідно за ступенями довіри до неї.

Бібліотечний маркетинг. Бібліотечні кадри

30. Волошінська Н. Краєзнавчі ресурси Національної історичної бібліотеки України (за результатами дослідження) / Ніна Волошінська // Бібліотечна планета. – Київ, 2020. – № 4 (90). – С. 10–14. – Бібліогр.: с. 14 (6 назв).

Статтю присвячено результатам дослідження контенту та інформаційного потенціалу краєзнавчих ресурсів Національної історичної бібліотеки України (НІБУ), що є методичним центром у галузі історико-

краєзнавчої бібліотечної діяльності. Вона створює власні електронні краєзнавчі ресурси, зокрема бази даних (БД), щодо яких розробила відповідні інструкції та методичні рекомендації.

31. Літвінова Є. Онлайн ресурси для підвищення професійної компетенції бібліотекарів / Єлизавета Літвінова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.1 (23). – С. 41–43. – Бібліогр.: с. 43 (10 назв).

У статті представлено огляд освітніх онлайн ресурсів для бібліотекарів, на яких можна навчатись дистанційно, щоб застосовувати в фаховій діяльності. Курси, що запропоновані, безкоштовні та легкі у засвоєнні.

32. Матвієнко О. Цифровізація : освітній контекст / Оксана Матвієнко, Михайло Цивін // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №11 (292). – С.28–35. – Бібліогр.: с. 32 (28 назв).

У даній статті розглянуто відмінності у тлумаченні питань, що торкаються видань цифрових трансформацій освіти. Наведено позиції вітчизняних науковців стосовно цифровізації освіти та виявлено, що основну проблему становить набуття цифрових навичок усіма учасниками навчального процесу.

33. Соколов В. Трансформація хат-читалень в Україні у другій половині 1940-х – першій половині 1960-х рр. / Віктор Соколов // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №6(260). – С.20-33. – Бібліогр.: с. 30-31 (42 назви).

Досліджено особливості розвитку хат-читалень в Україні у 1945-1965 рр. Охарактеризовано головні напрями та особливості культурно-просвітницької, бібліотечної діяльності хат-читалень як осередків культурно-освітнього життя в сільській місцевості. Проаналізовано динаміку їхнього піднесення та занепаду, своєрідність функціонування в умовах поступової реорганізації хат-читалень у сільські державні клуби та бібліотеки.

34. Шаран О. Популяризуємо українську книгу: Івано-Франківська ОУНБ ім. І. Франка на фестивалі-презентації «Сторінками української книги» / Оксана Шаран // Бібліотечна планета. – Київ, 2020. – № 4 (90). – С. 8–10. – Бібліогр.: с. 10 (2 назви).

У статті йдеться про участь Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка в регіональному книжковому фестивалі-презентації «Сторінками української книги», де репрезентовано розлогі тематичні книжкові виставки з фондів головної бібліотеки області.

35. Штих П. Соціальні мережі як засіб просування довідково-бібліографічних продуктів та послуг у системі національних комунікацій / Павло Штих // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 469–478. – Бібліогр.: с. 475-476 (12 назв).

У статті аналізується використання соціальних медіа для ефективного просування бібліотечних продуктів та послуг, акцентується увага на організації діяльності співробітників у цій сфері, розглядається ефективність взаємодії аудиторії сторінки відділу науково-бібліографічної інформації (ВНБІ) Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (НБУВ) з публікаціями (дописами) в соціальній мережі «Фейсбук».

Історія бібліотечної справи та бібліотекознавства

36. Богданов Г. Основні етапи еволюції бібліотек релігійних установ у німецькомовному просторі в VI-XX століттях / Георгій Богданов // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №2 (295). – С.30- 34. – Бібліогр.: с. 34 (9 назв).

Стаття має міждисциплінарний характер та межує з історією бібліотечної справи, історією Середньовіччя, Нового часу та релігієзнавства, зокрема етапами розвитку монастирів як культових споруд, що виникли в Європі та в німецькомовному просторі після розпаду Римської імперії й діяли приблизно до XIX ст. У статті підбито підсумки вивчення діяльності сучасних бібліотек теологічного профілю, що підпорядковуються численним єпархіям, єпископствам, земським церквам і навчальних закладам, фінансуються безпосередньо церквою та покликані сприяти науковим дослідженням і розвиткові фахової освіти.

37. Мельничук В. Старовинні картографічні документи в освітніх заходах бібліотеки / Валентина Мельничук, Мар'яна Романчук, Юрій Уваров //

Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №5(259). – С.21 – 27. – Бібліогр.: с. 26 (11 назв).

У статті розглянуто особливості застосування картографічних документів, які знаходяться в читальному залі – депозитарії сектору картографічних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Розкриваються можливості їх використання під час проведення освітніх, виховних заходів.

38. Соколов В. Ю. Генезис та особливості функціонування нелегальних бібліотек в Україні: історичні та соціально-політичні чинники діяльності / Віктор Юрійович Соколов // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2020. – Вип. 2 (24). – С. 14–36. – Бібліогр.: с. 31–32 (31 назва).

Досліджено історичні фактори виникнення та особливості функціонування нелегальних бібліотек в Україні у ХІХ-ХХ ст. Виявлено та охарактеризовано основні види і специфіку їх культурно-просвітницької та бібліотечної діяльності. Проаналізовано своєрідність організаційної роботи нелегальних бібліотек в умовах підпільного існування, соціально-політичні чинники їх розвитку у загальному контексті історичних подій та особливостей політичного та культурно-освітнього життя суспільства.

39. Ступницька С. Як бібліотечна асоціація розвиває громади Рівненщини / Світлана Ступницька // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 40–42. – Бібліогр.: с. 42 (2 назви).

У статті висвітлено досвід Громадської організації «Рівненське обласне відділення Української бібліотечної асоціації» на підтримку розвитку територіальних громад через проєктну діяльність бібліотек та реалізацію суспільно-корисних ініціатив.

Видатні діячі бібліотечної справи

40. Вилегжаніна Т. І. Професіоналізм. Творчість, життєствердність // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2020. – №2. – С. 65.

Статтю присвячено з нагоди ювілею головному бібліотекарю Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, досвідченому педагогові Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв та справжньому професіоналові з інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Збанацькій Оксані Миколаївні. Її багатолітня професійна діяльність (з 1987 р.) стала основою удосконалення бібліотечного опрацювання документів у бібліотеці та становлення її як науковиці та педагога. Оксана Миколаївна є творчою особистістю, чудовим організатором та завжди уважна до своїх колег.

41. Добровольська В. В. Сергій Литвин: біографічний нарис (реконструкція життєвих та творчих сходинок) / Добровольська Вікторія Василівна, Збанацька Оксана Миколаївна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2020. – №2. – С. 52–62.

У статті представлено науково-педагогічну діяльність історика, джерелознавця, дослідника воєнної справи, педагога, вченого з сильною дослідницькою домінантою, доктора історичних наук Сергія Харитоновича Литвина. Характерною рисою якого є суворий документалізм праць, максимальна їх фактологічна насиченість тощо.

42. Жимолостнова В. Одеський період у творчій діяльності відомого українського бібліотекознавця Л. Хавкіної / Вероніка Жимолостнова, Валерія Лаврусь // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №11(292). – С.40– 42. – Бібліогр.: с. 41 (6 назв).

У статті використано автентичні матеріали з фондів Одеського державного обласного архіву та фондів музею Одеської державної наукової бібліотеки. Поміж них є унікальні документи, як от протоколи засідань президії Одеського бібліотечного об'єднання 1925 р. тощо.

43. Казакова Н. Бібліограф Віра Шпілевич / Наталія Казакова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. –Вип.2 (24). – С. 56–60. – Бібліогр.: с. 60 (29 назв).

Представлено відомості про життя В.В. Шпілевич та проаналізовано її бібліотечно-бібліографічну діяльність і внесок у створення київських музеїв Тараса Шевченка.

44. Нагорна Г. «Зорі ніколи не відпускають його...» (до 120-річчя від дня народження бібліотекаря та астронома Віктора Михайловича Чернова) / Ганна Нагорна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 61–63. – Бібліогр.: с. 63 (7 назв).

Стаття присвячена Віктору Михайловичу Чернову (2.11.1902-13.02.1984), бібліотекарю, астроному-аматору, почесному члену Всесоюзного астрономо-геодезичного товариства, який своїм життям довів, що навіть в епоху науково-технічного прогресу головним залишається розум людини, якому під силу навіть таємниці Всесвіту.

45. Рудько І. Світ бібліографії Пауля Целана (до 100-річчя від дня народження німецькомовного поета та перекладача) / Іванна Рудько // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 21–22. – Бібліогр.: с. 22 (4 назви).

У статті охарактеризовано опубліковані, як за кордоном, так і в Україні, бібліографічні посібники про німецькомовного поета та перекладача Пауля Целана.

46. Сокур О. Талант бібліографа: до 100-річчя від дня народження Катерини Ієронімівни Скокан / Олена Сокур // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.1 (23). – С. 51–53. –

Статтю присвячено життєвому шляху і творчому доробку К. І. Скокан – українському бібліографу, шевченкознавцю, автору, співавтору, упоряднику ґрунтовних бібліографічних праць, співробітнику відділу бібліографії Центральної наукової бібліотеки АН УРСР (нині Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), її внеску у розбудову вітчизняної бібліографії.

47. Чала Н. Педагогічна діяльність Дж. Дьюї в електронному інформаційно-бібліографічному ресурсі «Видатні педагоги України та світу» / Наталія Чала // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №11 (292). – С.23– 28. – Бібліогр.: с. 27 (18 назв).

Розглянуто педагогічні ідеї американського педагога та філософа Дж. Дьюї у вітчизняному педагогічному дискурсі, зокрема в фундаментальних наукових розвідках провідних фахівців у галузі інноваційної педагогічної науки. Обґрунтовано сутність соціально-педагогічної спадщини американського філософа, який визначив навчання як активний, творчий процес розвитку особистості.

48. Чегринець М. Відголосок далекого минулого / Марія Чегринець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.1 (23). – С. 47–50. – Бібліогр.: с. 50 (6 назв).

Представлено життєвий і професійний шлях співробітниці відділу систематизації та організації систематичних каталогів Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка у 50-80 роки ХХ ст., ветерана праці, ветерана Другої світової війни Тамари Борисівни Берцук.

49. Чернець В. Г. Творець пізнавально-конструктивних ідей // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2020. – №2. – С. 64.

Статтю присвячено талановитій вченій, педагогові Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв Оксані Миколаївній Збанацькій. Пріоритетними напрямками її діяльності є наукове і прикладне забезпечення функціонування інформаційно-пошукових систем інформаційних установ (бібліотек, архівів). Важливою особливістю професійної діяльності О. М. Збанацької є постійне поєднання науково-педагогічної з фаховою діяльністю.

Міжнародне співробітництво

50. Булахова Г. Сучасні тенденції розвитку інтернет-представництва бібліотеки Конгресу США / Галина Булахова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 348–360. – Бібліогр.: с. 356-357 (22 назви).

У статті узагальнено сучасний зарубіжний досвід представлення інтернет-представництва в інформаційно-комунікаційному просторі на

прикладі Бібліотеки Конгресу США. У результаті дослідження виявлено, що бібліотекам необхідно зосереджуватися в інтерактивному медіасередовищі, використовуючи різноманітні канали комунікації.

51. Галицька С. Тематичний пошук у каталогах національних бібліотек: досвід країн Балтії / Світлана Галицька // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №5(259). – С.14 - 20. – Бібліогр.: с. 19 (9 назв).

У статті розглядаються засоби тематичного пошуку за бібліотечною класифікацією в електронних каталогах. Порівнюються можливості різних пошукових систем. Наголошується на важливості впровадження у систему тематичного пошуку національної бібліотеки міжнародної класифікаційної системи, такої як УДК.

52. Клименко О. З. Міжнародне співробітництво бібліотек – важливий складник стратегічних комунікацій / Оксана Зіновіївна Клименко, Олена Леонідівна Сокур // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2020. – Вип. 2 (24). – С. 125–137. – Бібліогр.: с. 133–134 (18 назв).

Стаття репрезентує чинне національне законодавство щодо міжнародного співробітництва у бібліотечній справі. Висвітлено зміст публікацій українських і зарубіжних науковців останніх років щодо значення міжнародного співробітництва для розвитку бібліотечно-інформаційної сфери будь-якої держави.

53. Сенченко О. Розвиток співпраці в галузі освіти, науки й інновацій – важливий напрям політики «м'якої сили» Туреччини / Оксана Сенченко // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №1(294). – С. 26-32. – Бібліогр.: с. 31 (10 назв).

Розглянуто міжрегіональні зв'язки в галузях науки й освіти, дипломатії та бізнесу між Туреччиною й іншими державами: Україною, Азербайджаном, Казахстаном, Киргизією, Таджикистаном, Узбекистаном. Проаналізовано приклади реалізації політики «м'якої сили» Туреччини в різних країнах і підсумовано, що, крім євразійського простору, вона прагне посилити вплив і в інших регіонах світу, у тому числі Азії та Латинській Америці.

54. Симоненко О. Зарубіжний досвід комунікаційної політики бібліотек: сучасна практика та нові виклики / Олена Симоненко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 290–303. – Бібліогр.: с. 299-300 (21 назва).

Досліджено сучасні практики комунікаційних процесів у зарубіжних бібліотеках. Висвітлено напрями перетворення бібліотек як суспільного інституту, побудованого на системі цифрових інформаційних комунікацій. Розглянуто, як бібліотеки можуть сприяти більш ефективній політиці органів державної влади. Окреслено потенціал зарубіжних бібліотек у системі політичних комунікацій.

55. Удовик В. Президентські бібліотеки США : історичні дискусії та тенденції розвитку / Володимир Удовик // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 60. – С. 62 – 74. – Бібліогр.: с. 70-72 (16 назв).

У даному дослідженні розглянуто історичні дискусії та сучасні погляди на перспективи організації президентських бібліотек, зокрема зміна сталої моделі, сформованої наприкінці 30-х років ХХ ст.

56. Удовик В. Просвітницька діяльність президентських бібліотек: міжнародний досвід / Володимир Удовик // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 336–347. – Бібліогр.: с. 343-344 (22 назви).

У статті аналізується просвітницька діяльність президентських бібліотек у країнах світу, зокрема США, країнах Європи та на терені СНД. Наводяться кращі практики застосування документальних ресурсів президентських колекцій для вдосконалення освітнього процесу та популяризації історичних знань і виховання в молоді патріотизму та поваги до державних інституцій тощо, а також досвід застосування новітніх технологій в освітньому процесі через співпрацю президентських бібліотек і музеїв з навчальними закладами.

Бібліотечна система України. Окремі бібліотеки

57. Білоус В. «Ні карантину на знання та інформаційно-бібліотечні послуги!»: з досвіду дистанційної роботи освітянської книгозбірні / Валентина Білоус // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип. 1 (23). – С. 31–34. – Бібліогр.: с. 34 (5 назв).

Стаття відображає досвід дистанційної роботи бібліотеки Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Показує готовність

університетської книгозбірні до роботи під час різноманітних викликів, зокрема карантину, викликаного пандемією коронавірусної інфекції COVID-19.

58. Блиндарук С. Довідково-бібліографічна діяльність бібліотек наукових установ НАН України у 2013-2018 рр. / Блиндарук Світлана // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 59. – С. 329–355. – Бібліогр.: с. 351-352 (12 назв).

Проаналізовано довідково-бібліографічну діяльність бібліотек наукових установ (БНУ) НАН України з підготовки бібліографічних покажчиків, складання бібліографічних списків, виконання усних й письмових бібліографічних довідок упродовж 2013-2018 рр. Висвітлено шляхи активізації взаємодії БНУ, пріоритетні напрями формування бібліотечно-інформаційних ресурсів на сучасному етапі. Доведено, що активізація взаємодії БНУ потребує модернізації матеріально-технічного забезпечення, впровадження єдиних інформаційно-комунікаційних технологій та активізації організаційно-методичної підтримки, постійно діючої системи підвищення кваліфікації фахівців.

59. Вилегжаніна Т. Національні бібліотеки : разом чи поодиноці / Тамара Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – №1(91). – С. 4–6. –

У статті йдеться про необхідність координації та кооперації діяльності вітчизняних національних бібліотек, яка збігається з інтересами інших бібліотечних установ та суспільства загалом. Співпраця можлива в реалізації таких функцій як : електронна каталогізація, книгообмін, депозитарне зберігання, МБА. Національні бібліотеки України можуть співпрацювати шляхом підписання «Угоди про партнерство і співробітництво національних бібліотек України».

60. Ганжесва В. Інформаційно – бібліографічні видання - надійний навігатор у просторі читацьких уподобань / Валентина Ганжесва // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – №1 (91). – С. 9–12. –

Розглянуто роботу Донецької обласної бібліотеки для дітей (ДОБД), яка відновила свою діяльність на підконтрольній українській владі - території.

Бібліографічні ресурси ДОБД мають попит у користувачів інформації.

Найчастіше працівники структурних підрозділів бібліотеки використовують бібліографічну продукцію для проведення різноманітних заходів, зустрічей, інформування користувачів, тощо.

61. Зайко Н. Шляхи комунікації бібліотеки з читачами в онлайн-просторі / Наталія Зайко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.1 (23). – С. 9–10. –

У статті висвітлюється діяльність Хмельницької обласної бібліотеки для дітей імені Т. Г. Шевченка в умовах карантинних обмежень.

Розповідається про форми та методи роботи з читачами-дітьми в режимі онлайн.

62. Карабецька Л. Центральна міська бібліотека імені Івана Франка м. Одеси : історія та сьогодення / Людмила Карабецька, Олександр Савчук // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – №1 (91). – С. 38–40. – Бібліогр.: с. 40 (7 назв).

У статті йдеться про відзначення 130-річчя від дня відкриття Центральної міської бібліотеки імені Івана Франка м. Одеси, яка була заснована у 1890 році як перша народна читальня з двокласним народним училищем. Читальня була призначена для обслуговування бідних верств населення, також нею користувалися жителі прилеглих районів, вихованці народних училищ, моряки та пасажери пароплавів. У 1947 році, будівля бібліотеки, яка дуже постраждала у 1944 році, почали відновлювати. Важливим напрямом діяльності бібліотеки є соціокультурна робота. Також традиційним стало проведення фестивалів та зустрічей, в яких активну участь беруть користувачі бібліотеки.

63. Кубаровська С. Хроніки цифровізації бібліотеки: вершини та підводні течії айсбергу / Світлана Кубаровська, Дар'я Яцкевич // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.1 (23). – С. 15–17. –

Представлено досвід роботи Центральної міської бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького та бібліотек-філій ЦБС для дорослих м. Миколаєва з комп'ютеризації, впровадження інформаційних технологій та позиціонування в інтернет-середовищі. Продемонстровано шлях бібліотеки від створення

перших інтернет-місць для користувачів до надання широкого спектра дистанційних послуг.

64. Медведь М. Витоки та перші роки становлення найбільшої освітянської бібліотеки Закарпаття (1945 - 1947) / Марія Медведь, Лариса Мельник // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №5(259). – С.28 - 37. – Бібліогр.: с. 36 (20 назв).

У статті досліджуються особливості створення та становлення однієї з найбільших бібліотек Закарпаття – бібліотеки Ужгородського національного університету. Основу колекцій становить бібліотека Ужгородської єпархії, яку започаткував відомий просвітник краю – єпископ Андрій Бачинський. Висвітлено найважливіші роки формування бібліотечного фонду книгозбірні у період 1945-1947 рр.

65. Мяскова Т. Бібліотека Волинської православної духовної семінарії : історію формування, функціонування / Тетяна Мяскова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 60. – С.75 - 95. – Бібліогр.: с. 89-91 (26 назв).

У даній статті розкрито історію створення та діяльність бібліотеки в контексті історії існування безпосередньому взаємозв'язку з історичними подіями кінця XVIII –початку XX ст. Подано огляд попередніх наукових доробок з історії бібліотеки семінарії та залучення нової джерельної бази дослідження, зокрема введення в науковий обіг інформації про бібліотечні каталоги, що розкривають склад фондів семінарської бібліотеки.

66. Ракша А. Педагогіка Марії Монтесорі в сучасній бібліотеці для дітей / Анжела Ракша // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – № 1 (91). – С. 12–14. – Бібліогр.: с. 14 (9 назв).

У статті піднімається проблема роботи з дітьми , які мають розлади аутистичного спектра (РАС). Мета , яку ставлять перед собою бібліотекарі – допомогти родинам , що мають таких дітей і прагнуть інтегрувати їх у суспільство.

67. Слотюк Г. Усна історія:теорія і практика досліджень на сучасному етапі / Галина Слотюк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 28–31. –

У статті подано інформацію про проведення Вінницькою обласною універсальною науковою бібліотекою ім. К. А. Тімірязєва в онлайн-форматі VII Міжнародної науково-практичної конференції «Усна історія: теорія і практика досліджень на сучасному етапі».

68. Спанчак Т. Дистанційна робота бібліотек в умовах карантину / Тетяна Спанчак // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.1 (23). – С. 38–40. –

Стаття висвітлює досвід і виклики, з якими зіткнулись фахівці Національної історичної бібліотеки України в процесі переведення колективу установи на дистанційну роботу в умовах карантину через пандемію COVID-19, та представляє механізми забезпечення дистанційного обслуговування користувачів книгозбірні за умови необхідності дотримання карантинних обмежень.

69. Шевченко О. Проєкт «Слухай та читай: літературні саундтреки до улюблених книг» / Оксана Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 23–25. –

Стаття розкриває досвід Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія в реалізації проєкту, спрямованого на популяризацію читання через музичне мистецтво.

70. Ярощук В. Ювілейний рік діяльності / Валентина Ярощук // Бібліотечна планета. – Київ, 2020. – № 4 (90). – С. 33–35. –

У статті подано інформацію про відзначення 80-річчя Рівненської ОУНБ, яка була заснована у 1940 році і стала першою публічною установою для широкого кола поціновувачів читання. За всі роки існування бібліотека розбудовувалась, набувала масштабності рекомендаційна робота з популяризації книги, зростав рівень наукової, методичної та бібліографічної роботи. Згодом важливим напрямом діяльності стало формування електронної бібліотеки. Роботу Рівненської ОУНБ схвально оцінюють як

група міста й області, так і керівництво обласної ради та обласної державної адміністрації, громадські активісти.

Основні напрями бібліотечної діяльності

71. Вакаренко О. Забезпечення системного входження науково-видавничої діяльності НАН України до цифрових наукових комунікацій / Олена Вакаренко // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №6(260). – С.39-43. – Бібліогр.: с. 42 (9 назв).

У статті проаналізовано науково-методичне забезпечення трансформації видавничої діяльності НАН України, її адаптації до світових тенденцій цифрових комунікацій, що реалізовувалося Видавничим домом «Академперіодика» як базовою організацією Науково-видавничої ради НАН України.

72. Горовий В. Бібліотечні орієнтири в глобальних інформаційних обмінах / Валерій Горовий // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 11–24. – Бібліогр.: с. 21-22 (13 назв).

Статтю присвячено зростаючій ролі бібліотек в умовах розвитку глобальної інформатизації, стрімкого формування зростаючих масивів електронної інформації. В умовах активізації процесу комп'ютеризації бібліотечних установ розглядаються їхні можливості для використання в національних інтересах найбільш якісного суспільного доробку в інформаційній сфері.

73. Жабін О. Консолідація показників українських учених, представлених у міжнародних наукометричних системах / Олександр Жабін // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 200-211. – Бібліогр.: с. 207-208 (14 назв).

У статті велика увага приділена аналізу українського проєкту – інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки» . Наведено концептуальні засади її побудови та висвітлено її головну джерельну базу - біометричні профілі вітчизняних учених, створені на глобальній інформаційній системі з вільним доступом Google Scholar.

74. Закупень Н. Впровадження автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи в бібліотеці коледжу / Надія Закупень, Таїса Швець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 15–16. – Бібліогр.: с. 16 (5 назв).

У статті наведено основні напрями інформатизації бібліотеки. Розглядається стан впровадження, використання автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи в бібліотеці коледжу.

75. Земляна О. Конференція директорів Європейських національних бібліотек (CENL) та Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій (IFLA): напрями стратегічних планів у галузі розвитку співпраці Національних бібліотек (2018-2022) / Олександра Земляна // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 324-336. – Бібліогр.: с. 333-334 (15 назв).

У статті висвітлено основні стратегічні напрями розвитку національних бібліотек Європи через розробку директорами цих бібліотек нових спільних підходів до формування, збереженості та надання доступу до ресурсів історико-культурної спадщини, що зберігають національні бібліотеки.

76. Пилипець Т. Брендинг і айдентика в бібліотеці / Тетяна Пилипець // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – №1(91). – С. 15 -16.

У статті розглянуто питання про використання брендингу та автентики як один з аспектів роботи щодо популяризації бібліотек в місті, також така промоція закладу дає змогу привернути увагу більшої кількості читачів, розширити коло користувачів, зав'язати нові партнерські стосунки.

Формування бібліотечних фондів

77. Алексєєнко М. В. Слов'янські переклади біблійних текстів XVI – початку XX ст. до «Всесвітнього року Біблії» / Майя Володимирівна Алексєєнко, Ганна Володимирівна Великодна // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2020. – Вип. 2 (24). – С. 87–103. – Бібліогр.: с. 94–95 (17 назв).

У статті представлені та проаналізовані деякі переклади біблійних текстів слов'янськими мовами, що зберігаються у фондах Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

78. Вакульчук О. Багатотиражні газети у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Ольга Вакульчук // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 337-346. – Бібліогр.: с. 344–345 (6 назв).

У статті йдеться про особливий вид газетної періодики – багатотиражну пресу, що видавалась на території України в період від 1917 по 1997 рр. і яка характеризується як феномен радянської доби. Цей масив

періодичних видань потребує вивчення і опрацювання та введення в інформаційний простір.

79. Гуржій І. Книжкові видання з бібліотеки Маріупольської жіночої гімназії у фондах НБУВ / Іванна Гуржій // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 60. – С. 158 – 173. – Бібліогр.: с. 169–170 (26 назв).

Проведено дослідження історії створення навчального закладу та розглянуто специфіку викладання основних предметів. Подано інформацію про фондозасновників Маріупольської гімназії : педагога Феоктиста Хартахая (1836-1880) та філолога Олександра Генглез (1841–1915).

80. Дмитрієва О. Українська комісія Харківської громадської бібліотеки (1906-1918 рр.) / Олена Дмитрієва // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 43–46. – Бібліогр.: с. 46 (22 назви).

Висвітлено утворення і діяльність української комісії, яка упродовж 1906-1918 рр. керувала роботою українського відділу Харківської громадської бібліотеки. Стисло окреслено її склад. Визначено внесок у формування фонду книгозбірні та здобутки в галузі національної бібліографії.

81. Кушнарєнко Н. М. Л. Б. Хавкіна – класик вітчизняного бібліотечного фондознавства (До 150-річчя з дня народження) / Кушнарєнко Н. М., Соляник А.А., Сищенко С. В. // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2020. – Вип. 58. – С. 71- 88. – Бібліогр.: с. 87 (18 назв).

Подано вагомий внесок Л. Б. Хавкіної в розвиток бібліотечного фондознавства, окреслено та охарактеризовано пріоритетні напрями її наукової творчості : теорія і технологія фондоформування, принципи і методи комплектування фонду. Користування фондом як критерій якості комплектування і перший етап управління читанням; формування краєзнавчого фонду; система документопостачання; організація фонду; розстановка фонду; зберігання фонду; відкритий доступ користувачів до фонду.

82. Мельник-Хоха Г. Видання Луції Барбари Раутенстраухової у фонді ЛННБ України ім. В. Стефаника як зразки сентиментальної літератури ХІХ століття / Галина Мельник-Хоха, Оксана Береза // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №2 (295). – С.35- 39. – Бібліогр.: с. 39 (13 назв).

Проаналізовано та схарактеризовано прижиттєві видання Луції Раутенстраухової у фонді Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника (ЛННБ України ім. В. Стефаника). Під час роботи над

статтею проведено науково-бібліографічний пошук зразків літературної спадщини Луції Раутенстраухової; проаналізовано її прозові твори; досліджено та описано походження й власницькі написи, що вказують на історію побутування та збереження книг. Здійснено спробу аналізу концепції особистості жінки та жінки-літераторки ХІХ ст., а також тематичних аспектів жіночої прози та засобів репрезентації жіночого суб'єктивізму, всупереч маргіналізації тогочасної літературної творчості жінок.

83. Рогальова І. Журнальні видання України 1962 року в контексті бібліографічних досліджень : аналітичний огляд / Ірина Рогальова // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №12(293). – С.43 – 47. – Бібліогр.: с. 47 (3 назви).

У статті висвітлено один із результатів наукової роботи Книжкової палати України 2020 р. за темою «Розроблення баз даних поточної державної бібліографії України 2019-2020 рр. та ретроспективного фонду 1920-х, 1950-х, 1960-х рр.» Здійснено багатоаспектний аналіз журналів 1962 р., видання з фонду Державного архіву друку.

Стародруки, рідкісні видання. Колекції, архіви

84. Березовська В. Інформаційні ресурси Ізмаїльського архіву періоду Російської імперії / Вікторія Березовська // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, 2020. – Вип. 10. – С. 14-36. – Бібліогр.: с. 25 (30 назв).

В статті оцінюються інформаційні ресурси Комунальної установи «Ізмаїльський архів». Ізмаїльський архів, як офіційна установа зі збереження документальної інформації, розпочав свою діяльність у 1940 р. Сьогодні КУ «Ізмаїльський архів» - унікальне зібрання пам'яті попередніх поколінь, історії придунайського регіону. У фондах архіву (які є частиною Національного архівного фонду України) зберігаються 280 641 справа.

85. Галицька С. Колекції Бібліотеки та архівів Канади як джерельна база наукових досліджень історії України / Світлана Галицька, Наталія Орешина, Тетяна Устинова // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №2 (295). – С.45-51. – Бібліогр.: с. 43 (15 назв).

У даній статті розглянуто колекції Бібліотеки та архівів Канади, що охоплюють матеріали історико-культурної спадщини країни. Проаналізовано досвід Бібліотеки та архівів Канади зі структурування й організації інформаційних ресурсів українознавчої тематики та пошукові можливості електронного каталогу. Розглянуто колекції та бази даних, що містять

інформаційні ресурси з української культури та історії, у тому числі унікальні архівні документи з історії імміграції українців до Канади.

86. Копитова О. Приватна книжкова колекція Т. Балабушевич / Ольга Копитова // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №2 (295). – С.40- 45. – Бібліогр.: с. 43-44 (21 назва).

Досліджено приватну книжкову колекцію доцента кафедри історії Національного університету «Києво-Міжгілянська академія» (НаУКМА) Т. Балабушевич у Науковій бібліотеці НаУКМА. Зібрання віддзеркалює особисті та наукові інтереси власниці, свідчить про її загальну ерудованість, тривалі академічні пошуки й творчі зв'язки з іншими вченими. Подано загальну характеристику колекції, докладно розглянуто маргіналії, дарчі написи та екслібриси. Визначено актуальність колекції як для дослідників всесвітньої історії, зокрема Східної Європи й України, так і для політологів та правників.

87. Корнійчук М. Особиста книжкова колекція Миколи Григоровича Жулинського у фондах Наукової бібліотеки Національного університету «Острозька академія» / Майя Корнійчук, Михайло Поток // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 17–20. – Бібліогр.: с. 20 (5 назв).

У статті відображено процес формування та тематику приватної колекції Миколи Григоровича Жулинського в фонді Наукової бібліотеки Національного університету «Острозька академія».

88. Нелипа Г. Перші прижиттєві видання київських неокласиків 1920-х рр. у фонді рідкісних і цінних книг національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого / Галина Нелипа // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – №1(91). – С. 16–20. – Бібліогр.: с. 20 (14 назв).

У статті подана інформація про творчий доробок М. Зерова, М. Драй – Хмари, П. Пилиповича, М. Рильського, Ю. Клена. Стисло проаналізовано творчий доробок цих видатних письменників та подана їх коротка біографія. Зазначено, що творчість українських неокласиків перебуває у сфері уваги науковців та їхніх активних та безперервних дискусій.

89. Ярута В. О. Електронні архіви : проблеми та технології / В. О. Ярута, Г. Г. Асєєв// Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2020. – Вип. 58. – С. 89-99. – Бібліогр.: с. 97 (17 назв).

Показано, що поняття «електронний архів» є узагальненим для різних технічних систем : цифровий архів, файловий масив, електронна картотека,

система електронного архіву, та документообігу. Розкрито основні проблеми та технології, які пов'язані з масовим введенням рукописних та друкованих документів.

Інформаційне обслуговування. Сучасні технології в обслуговуванні користувачів

90. Вовк Н С. Автоматизація підсистеми обслуговування читачів у системі електронної бібліотеки / Вовк Наталія Степанівна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2020. – №2. – С. 27–34. – Бібліогр.: с. 33 (9 назв).

У статті доведено, що метою функціонування пропонованої інформаційної системи є повна автоматизація процесів видачі книжок, документного пакету проведення заходів та проектів, формування звітності, надійного збереження даних та пошуку документів. Здійснено висновки, що електронна бібліотека включає в себе три складові: цифрову, віртуальну і власне електронну бібліотеки.

91. Іванова Н. Удосконалення інформаційно-правового обслуговування користувачів бібліотек у системі стратегічних комунікацій / Наталія Іванова, Ольга Пестрецова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 105–116. – Бібліогр.: с. 111-113 (23 назви).

У праці розглянуто особливості процесу розвитку інформаційно-правового обслуговування в діяльності бібліотеки як сучасного соціально-комунікаційного центру. Встановлено, що роль сучасної бібліотеки в процесі правового інформування обумовлена розвитком інформатизації та актуальними завданнями демократичних процесів в Україні. Охарактеризовано практику інформаційно-правового обслуговування користувачів вітчизняних бібліотек.

92. Каменєва Т. Сучасна бібліотека як центр неформальної освіти / Тетяна Каменєва // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 479–489. – Бібліогр.: с. 485-486 (16 назв).

У даному дослідженні висвітлюються основні тенденції розвитку бібліотечного обслуговування, орієнтованого на освітні потреби сучасних користувачів у контексті втілення засад концепції безперервної освіти. Зазначається, що з метою створення умов для високоякісного неформального

навчання бібліотеки активно застосовують інноваційні підходи до його організації та налагоджують співпрацю з надавачами освітніх послуг.

93. Матвейко І. Якість обслуговування користувачів в контексті комфортності бібліотечного простору: результати соціологічного дослідження / Ігор Матвейко, Наталя Бобиляк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.1 (23). – С. 5–8. – Бібліогр.: с. 8 (8 назв).

Розглянуто інформаційні потреби та вимоги читачів до комфортності бібліотечного простору та оцінено ефективність використання різних видів ресурсів і послуг, які надаються користувачам. Запропоновано рекомендації щодо покращення їх якості.

94. Морква Н. «Антивірусна» програма для користувачів Центральної міської бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького м. Миколаєва в умовах карантину / Наталя Морква, Олена Некипелова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип.2 (24). – С. 8–11. –

У статті представлено досвід роботи з бібліотечного обслуговування, промоції книги й читання, надання користувачам освітніх послуг, інших онлайн-сервісів, підвищення професійної компетентності фахівців в умовах пандемії коронавірусу та нової цифрової реальності.

Організація електронних бібліотечних ресурсів

95. Андрійченко Н. Періодичні видання як важливий інформаційний ресурс обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського / Наталя Андрійченко // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – №1(91). – С. 20 -22. –

Рівень інформаційного забезпечення в науковій бібліотеці насамперед залежить від якості формування її інформаційного ресурсу, а також швидкості та точності пошуку, можливості отримання повних даних про наявність документів та їх зміст. З погляду актуальності та оперативності отримання інформації найбільшу цінність становлять періодичні видання., які є найзапитуванишим сегментом у величезному різноманітті фондів бібліотеки. Розділ «Електронний каталог» головної сторінки сайту містить потужний онлайн-каталог із зручною пошуковою системою, створеною бібліотекою ще у березні 1997 року. Каталог забезпечує вільний доступ до інформаційних ресурсів ОУНБ ім. Д.І. Чижевського в режимі реального часу, зокрема віддаленим користувачам.

96. Веремчук О. Електронні каталоги у світлі вимог до сервісів нового покоління / О. Веремчук, Л. Трачук // Наукові праці Національної бібліотеки

України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 188-199. – Бібліогр.: с. 196-197 (10 назв).

У статті зазначено, що найбільш перспективним є пошук інформації за допомогою мобільного Інтернету, що обумовлює необхідність створення мобільних версій бібліотечних сайтів, зокрема каталогів, оскільки звичайні сайти, розраховані на перегляд з ноутбуків чи персональних комп'ютерів, для використання за допомогою мобільних пристроїв не пристосовані.

97. Данилюк Н. Дослідження фольклорних текстів східнослов'янськими вченими в добу цифровізації / Ніна Данилюк // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 59. – С. 11–30. – Бібліогр.: с. 23-25 (37 назв).

У статті йдеться про специфіку вивчення фольклорних текстів східнослов'янськими лінгвофольклористами в умовах цифровізації та інтернетної комунікації. Розглянуто підходи вчених до уточнення терміну «фольклор» на позначення сукупності сучасних творів («постфольклор», «інтернет-фольклор», «інтернетлор» та ін.).

98. Погореловська І. Електронні видання в координатах системи ISBN / Ірина Погореловська // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №11 (292). – С.16– 22. – Бібліогр.: с. 21 (12 назв).

У статті визначено загальні тенденції й перспективи розвитку електронного книговидання у світі та Україні, розглянуто порядок надання ISBN електронним виданням. Окреслено проблеми, що виникають в учасників вітчизняного книжкового ринку щодо електронних видань, також наголошено на важливості дотримання вимог правових та нормативних документів з видавничої справи.

99. Русначенко Т. Електронні ресурси бібліотеки : традиції та інновації / Тетяна Русначенко // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – №1(91). – С. 22-25. – Бібліогр.: с. 25 (8 назв).

У даному дослідженні детально описано, що одним із аспектів діяльності сучасної бібліотеки, зокрема закладу вищої освіти (ЗВО) є активне застосування інформаціо-комунікативних технологій. Бібліотека КДПУ активно долучилася до плідної співпраці з викладачами, організовуючи участь у вебінарах компанії Clarivate Analytics, надаючи консультації щодо створення персональних сторінок на сайті університету та розміщення власних публікацій у депозитарії вишу. Ці процеси є найважливішими у сучасній

діяльності бібліотеки університету та є головною умовою підвищення рівня обслуговування користувачів.

100. Тимошенко І. Сучасні електронні ресурси як фактор інтеграції в системі наукових комунікацій медичної галузі / Інесса Тимошенко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 310-323. –

У праці аналізуються сучасні електронні ресурси, їх практична спрямованість, дається оцінка значущості нових комунікаційних засобів у системі наукових комунікацій медичної галузі. Автором порушується питання про труднощі опанування нових комунікаційних засобів, подолання яких потребує відповідних рішень, спрямованих на створення єдиного інформаційного медичного простору, зокрема електронного. Для аналізу використовуються запропоновані основні види біомедичних електронних ресурсів: бази даних, електронні бібліотеки.

101. Шлапак Ю. Е-посібник (е-підручник): аналіз проблематики в працях науковців / Юлія Шлапак // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 295-309. Бібліогр.: с. 305-306 (15 назв).

У статті розглядається питання затвердження класифікаторів в Україні, еволюція термінів, які маємо на сьогодні, «е-підручник», «е-посібник» (затверджено наказом МОН). Досліджуються питання впровадження в навчальний процес електронних технологій, зокрема електронних навчальних посібників та підручників; методологічні проблеми створення і використання електронної інформації в навчальному процесі; проблеми теорії та практики створення е-підручників (е-посібників).

Методичне забезпечення бібліотечної діяльності. Інноваційна діяльність

102. Білик О. Вхід за лінком, або будьмо разом на відстані / Олена Білик // Бібліотечна планета. – Київ, 2020. – № 4 (90). – С. 22–24. –

Впровадження інтернет-інструментарію в діяльність українських бібліотек під час пандемії є необхідністю. Розглянуто велике розмаїття сервісів, які бібліотекарі можуть опанувати та ефективно використовувати в організації віртуальних заходів.

103. Загуменна В. В. Науково-методична діяльність як важлива складова розвитку сучасної бібліотеки / Загуменна Віра Вікторівна, Кузьменко Олена

Ігорівна, Дейч Дарія Михайлівна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2020. – №2. – С. 20–27. – Бібліогр.: с. 26 (11 назв).

Сьогодні в Україні відбуваються процеси переосмислення характеру потреб бібліотек у методичному забезпеченні, ролі системи методичних центрів, змісту роботи методичних служб, структури професійної діяльності методистів, зокрема, спрямування бібліотек на шлях якісних перетворень. Відбувається розширення системи методичних структур, активно використовуються цифрові технології в методичній діяльності.

104. Збанацька О. Предметизування документів з використанням інформаційно-пошукового тезауруса у форматі Unimarc / Оксана Збанацька, Олександр Кириленко // Бібліотечна планета. – Київ, 2021. – № 1 (91). – С. 30–34. – Бібліогр.: с. 34 (2 назви).

Представлено методика предметизування документів з представленням даних у полі 600 "Ім'я особи як предмет" у форматі UNIMARC. Зокрема розглянуто теоретичне підґрунтя щодо предметизування документів, зафіксоване у відповідних стандартах; етапи предметизування; наведено приклади бібліографічних записів з електронного каталогу НБУ ім. Ярослава Мудрого.

105. Клименко О. Нормативно-методична база діяльності бібліотек в Україні: джерела дослідження / Оксана Клименко, Олена Сокур // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 58. – С. 449–468. – Бібліогр.: с. 460-463 (33 назви).

Стаття репрезентує аналіз та обґрунтування авторської систематизації джерел дослідження генези нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності бібліотек як важливого інструменту впливу на комунікаційну активність у світовому науково-освітньо-культурному просторі, враховуючи динамізм перетворень у всіх сферах суспільного життя.

106. Кухарчук Є. Поглиблення взаємодії бібліотеки з цифровою наукою : організаційно-методичні засади / Є. Кухарчук, В. Копанєва // Наукові праці

Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 177-187. – Бібліогр.: с. 184(10 назв).

Констатовано, що прискорення переходу досліджень у цифрове середовище є новим викликом для бібліотек. Сформульовано концептуальну модель бібліотеки в середовищі цифрової науки. Наголошено, що впровадження організаційно – методичних основ розвитку бібліотеки в середовищі цифрової науки потребуватиме управлінських рішень на рівні наукової установи, до якої входить бібліотека (університет, інститут), відомчу та міжвідомчу.

107. Сісіна Л. Комуникативний простір бібліотеки початку ХХІ ст. / Людмила Сісіна // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2020. – Вип. 60. – С. 276-294. – Бібліогр.: с. 289-291 (19 назв)березв

У статті аналізується вплив суспільних трансформацій та постійно оновлюваних Інтернет технологій , що презентують різні засоби створення та подання інформації в комунікаційних каналах, комунікативна діяльність сучасних бібліотек зазнає відповідних змін. А налагодження в бібліотечній системі ефективної інформаційно-комунікативної взаємодії між її учасниками забезпечує її сталість та подальший розвиток бібліотеки як джерела надійних інформаційних ресурсів.

Бібліографознавство

108. Очеретяна Л. Книги України як джерело державної бібліографії (за матеріалами бази даних державної бібліографії «Літопис книг» за 2019 рік) / Лідія Очеретяна // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №11(292). – С.9 – 16. – Бібліогр.: с. 14 (15 назв).

Метою дисеретаційно дослідження є вивчення тематичної спрямованості книговидання в Україні на основі аналізу кількості записів у базі даних (БД) «Літопис книг» за 2019 р. за класами та розділами УДК. Проведено порівняльний аналіз кількості видань за розділами УДК з метою визначення тематичної спрямованості книговидання в Україні 2019 р. відповідно до галузей наук.

109. Прокопенко Л. Поточна національна бібліографія Швеції ХІХ-ХХІ ст.: від каталогізації до «каталінкізації» / Лілія Прокопенко // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №5(259). – С.3–13. – Бібліогр.: с. 11 (25 назв).

Здійснено історико - бібліографознавче узагальнення розвитку поточної національної бібліографії Швеції. Охарактеризовано основні показники, визначено внесок окремих бібліографів та установ у їх підготовці. Проаналізовано стан сучасних проєктів та окреслено перспективні напрями розвитку поточної національної бібліографії Швеції.

110. Сенченко М. Книготорговельна бібліографія Великої Британії / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №12(293). – С.3- 9. – Бібліогр.: с. 9 (8 назв).

Висвітлено історичні етапи та тенденції розвитку книготорговельної бібліографії Великої Британії та системи Books in Print. Зазначено, що перша і найвідоміша спроба складання такого каталогу припадає на кінець ХVІ ст. І належить англійцю Е. Монселлу, який підготував і видав «Каталог англійських друкованих книг», який став зразком методики каталогізації для багатьох авторів бібліографічних праць. Докладно розглянуто численні зразки книготорговельної бібліографії у хронологічному зрізі, а також діяльність найвідоміших компаній з випуску каталогів Books in Print.

111. Сенченко М. Книготорговельна бібліографія Німеччини / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №2 (295). – С.3- 9. – Бібліогр.: с. 9-10 (5 назв).

У даній статті розглянуто окремі аспекти розвитку книжкової індустрії Німеччини, зокрема книгорозповсюдження й становлення книготорговельної бібліографії. Аналіз джерельної бази свідчить, що, попри значний досвід книговидавців і книгорозповсюджувачів Німеччини, в українському дослідницькому полі замало уваги приділено історії та сучасності книготорговельної бібліографії цієї країни. Висвітлено діяльність Біржового союзу німецьких книгопродавців, заснованого 1824 р. у Лейпцизі, що посідає особливе місце в історії книготорговельної бібліографії Німеччини, а також Німецької бібліотеки в Лейпцизі, діяльність якої ознаменувала початок важливого етапу в розвитку національної бібліографії.

112. Сенченко М. Книготорговельна бібліографія США / Микола Сенченко // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №1 (294). – С. 3-10. – Бібліогр.: с. 9 (5 назв).

Докладно розглянуто історію розвитку поточної національної бібліографії США від кінця XIX ст. й донині. Проаналізовано найвідоміші американські журнали, каталоги та інформаційні бази, що подають відомості щодо стану книжкового ринку, зокрема довідники виданих книг і періодики, щорічники видавничих каталогів, покажчики літератури тощо. Зосереджено увагу на аспектах застосування нової техніки й інформаційних технологій, що дають змогу створювати електронні інформаційні бази, надавати інформацію щодо книжкового ринку в машиночитній та електронній формах.

Книгознавство

113. Буряк С. Книговидавнича діяльність сучасної України: стан, тенденції та перспективи розвитку / Світлана Буряк // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №1(294). – С. 10-21. – Бібліогр.: с. 20 (4 назви).

В аналітичному огляді досліджено сучасні тенденції випуску книг і брошур в Україні, подано загальну характеристику книговидання у 2019-2020 рр. (станом на 01. 01. 2021). Визначено кількісні та якісні показники українського книговидання у 2020 р. за асортиментом видавничої продукції, її мовною та територіальною ознаками. Наведено статистичні дані щодо випуску книг і брошур провідними вітчизняними видавництвами різної форми власності, в тому числі сфери управління Держкомтелерадіо.

114. Добко Т. Джерельна база українознавчих досліджень у покажчиках змісту періодичних видань / Тетяна Добко, Віталіна Шкаріна // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 60. – С. 31 – 48. – Бібліогр.: с. 44-45 (16 назв).

Розглянуто бібліографічні покажчики змісту періодичних та продовжуваних видань. Здійснено історико-бібліографічне узагальнення та визначено роль і місце покажчиків змісту часописів як важливої джерельної бази українознавчих досліджень. Вперше системно досліджено друковані та електронні ретроспективні покажчики, які відображають публікації в українських часописах, що виходили на території України та за її межами упродовж 1844- 2018 рр.

115. Ковальчук Г. З досвіду атрибуції друкованих книжкових пам'яток у Національній бібліотеці ім. В. І. Вернадського / Галина Ковальчук // Наукові

праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 60. – С. 9–30. – Бібліогр.: с. 17-21 (28 назв).

Представлено згруповані за різними напрямками результати атрибуції стародруків та рідкісних видань, які були оприлюднені в публікаціях науковців Інституту книгознавства Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського за останні роки. Доведено, що книгознавча школа бібліотеки має високий рівень відповідних студій, напрацьовану методикау їх проведення, а атрибуція є важливою складовою дослідження книжкових пам'яток.

116. Мильченко Л. Особливості сприйняття візуальної книги . Комікси. Манга. Графічний роман / Лариса Мильченко, Лариса Татарінова // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2020. – №12(293). – С.10 – 15. – Бібліогр.: с. 15 (8 назв).

Досліджено аспекти розвитку візуальної книги, зокрема графічного роману, як новітнього синтетичного виду мистецтва, що поєднує віртуальний і вербальний складники . Проаналізовано еволюцію графічного роману: від простої форми коміксу до змістовного твору, від серії малюнків до визнаного літературного жанру. Розглянуто художні особливості візуальної книги та її національні відмінності.

117. Онищук М. 2019: найуспішніший рік для книговидання перед пандемією COVID-19 / Михайло Онищук, Лариса Татарінова // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2021. – №2 (295). – С.10- 15. – Бібліогр.: с. 14-15 (15 назв).

Пандемія COVID-19 внесла суттєві корективи в діяльність кожного із секторів креативної індустрії. Однією з найуразливіших стала галузь книговидання. У статті досліджено тенденції розвитку світового книговидання 2019 р. перед пандемією COVID-19, розглянуто основні показники видавничої галузі у провідних країнах світу. Доведено, що нині самвидав становить потужну конкуренцію традиційному книговиданню й розповсюдженню, а в умовах технологічного прогресу може стати загрозою для усталених моделей публікації.

118. Скрипник П. Плакати як джерело дослідження соціально-політичних процесів в Україні у 20-х роках ХХ ст. / Петро Скрипник // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2020. – Вип. 60. – С. 137-157. – Бібліогр.: с. 153-154 (18 назв).

Працю присвячено важливості суспільствознавчих досліджень, зокрема історичних, використання як вербальної текстової форми інформації, так і

невербальної візуальної. У ряді випадків плакати виступають повноцінним джерелом висвітлення та дослідження суспільно – політичних процесів.

119. Холоденко В. Діяльність археологічних експедицій наукових установ на сторінках видання Переяславщини (1945-1991) / Василь Холоденко // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, 2020. – Вип. 10. – С. 182-215. – Бібліогр.: с. 209 (23 назви).

Періодичні видання виходять через певні проміжки часу, мають заздалегідь визначену постійну щорічну кількість і назву нумерованих чи датованих, однотипово оформлених випусків, які не повторюються за змістом, мають однакову назву. У статті мова йде про діяльність Інституту археології Національної академії наук України. Цей заклад є основною науковою установою щодо археологічних експедицій.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Алексєєнко М. В. 77
Андрійченко Н. 95
Асєєв Г. Г. 89
Аулін О. 16
- Балабушевич Т. (86)
Балудянський М. (20)
Бачинський А. (64)
Береза О. 82
Березовська В. 84
Берцук Т. Б. (48)
Білик О. 102
Білоус В. 57
Бірюкова Т. Л. 15
Блиндарук С. 58
Бобиляк Н. 93
Богданов Г. 36
Бруй О. 9
Булахова Г. 50
Буряк С. 113
- Вакаренко О. 71
Вакульчук О. 78
Великодна Г. В. 77
Веремчук О. 96
- Вилегжаніна Т. 10, 40, 59
Вовк Н. С. 90
Волошінська Н. 30
- Галицька С. 51, 85
Ганжеєва В. 60
Гах І. 22
Генглез О. (79)
Горовий В. 72
Гуржій І. 79
- Данилюк Н. 97
Дейч Д. М. 103
Дзира О. 23
Дмитрієва О. 80
Добко Т. 114
Добровольська В. В. 41
Драй –Хмара М. (88)
Дуднік О. 17
Дьюї Д. (47)
- Жабін А. 73
Жабін О. 11
Жимолостнова В. 42
Жулинський М. Г. (87)

Загуменна В. В. 103

Зайко Н. 61

Закупень Н. 74

Збанацька О. 41, 104

Здановська В. 1

Земляна О. 75

Зеров М. (88)

Зленко А. 2

Іванова Н. 91

Івахнюк Н. 24

Ісайкіна О. 2

Казакова Н. 43

Каменєва Т. 92

Капралюк О. 3

Карабецька Л. 62

Кириленко О. 26, 104

Клен Ю. (88)

Клименко О. 4, 52, 105

Кобелєв О. М. 5

Ковальчук Г. 115

Колесніченко А. 17

Копанєва В. 106

Копитова О. 86

Корнійчук М. 87

Костенко Л. 18

Кубаровська С. 63

Кубко А. 12

Кузьменко О. І. 103

Кухарчук Є. 106

Кушнарєнко Н. М. 81

Лаврусь В. 42

Левченко Ю. І. 6

Литвин С. (41)

Літвінова Є. 31

Маленко Я. 19

Матвейко І. 93

Матвієнко О. 32

Медведєва В. 25

Медведь М. 64

Мельник Л. 64

Мельник-Хоха Г. 82

Мельничук В. 37

Миколенко Р. 26

Мильченко Л. 116

Монселл Е. (110)

Монтессорі М. (66)

Морква Н. 94

Мороз А. 27
Мяскова Т. 65
Нагорна Г. 44
Назаровець М. А. 7
Некипелова О. 94
Нелипа Г. 88
Онищенко О. 28
Онищук М. 117
Орешина Н. 85
Очеретяна Л. 108
Пальчук В. 13
Пасічник Н. 20
Пестрецова О. 91
Пилипець Т. 76
Пилипович П. (88)
Пізнюк Л. В. 21
Погореловська І. 98
Порало І. 29
Поток М. 87
Прокопенко Л. 109
Ракша А. 66
Раутенстраухова Л. (82)
Рильський М. (88)
Ріжняк Р. 20
Рогальова І. 83
Роговець Ж. 29
Розколупа Н. 14
Романчук М. 37
Рудько І. 45
Русначенко Т. 99
Савчук О. 62
Свердлик З. М. 21
Сенченко М. 110–112
Сенченко О. 53
Симоненко О. 54
Сищенко С. В. 81
Сісіна Л. 107
Скокан К. І. (46)
Скрипник П. 118
Слотюк Г. 67
Соколов В. 33, 38
Сокур О. 4, 8, 46, 52, 105
Соляник А. А. 81
Спанчак Т. 68
Сперанський М. (20)
Ступницька С. 39

Татарінова Л. 116–117

Тимошенко І. 100

Трачук Л. 96

Уваров Ю. 37

Удовик В. 55–56

Устинова Т. 85

Хавкіна Л. (42), (81)

Хартахай Ф. (79)

Холоденко В. 119

Целан П. (45)

Цивін М. 32

Чала Н. 47

Чегринець М. 48

Чернець В. Г. 49

Чернов В. М. (44)

Шаран О. 34

Швець Т. 74

Шевченко О. 69

Шкаріна В. 114

Шлапак Ю. 101

Шпілевич В. (43)

Штих П. 35

Якубовська М. Г. 15

Ярощук В. 70

Яруга В. О. 89

Яцкевич Д. 63

ПОКАЖЧИК БІБЛІОТЕК

- Бібліотека Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського 57
- Бібліотека Волинської православної духовної семінарії 65
- Бібліотека Канади 85
- Бібліотека Конгресу США 50
- Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету 99
- Бібліотека Ужгородського національного університету 64
- Бібліотеки - філії ЦБС для дорослих м. Миколаєва 63
- Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К. А. Тімірязєва 67
- Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія 69
- Донецька обласна бібліотека для дітей 60
- Івано-Франківська ОУНБ ім. І. Франка 34
- Інститут археології Національної академії наук України 119
- Інститут книгознавства Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського 115
- Книжкова палата України 83
- Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника 82
- Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва 27
- Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій (IFLA) 75
- Наукова бібліотека національного університету Києво-Могилянська академія 86
- Наукова бібліотека національного університету Острозька академія 87
- Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського 35, 37, 46, 78, 79
- Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого 26, 40, 88, 104
- Національна історична бібліотека України 30, 68
- Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського м. Кропивницького 24, 95
- Одеська державна наукова бібліотека 42

Українська бібліотечна асоціація 9, 25

Фонд Одеського національного університету імені І. І. Мечникова 77

Харківська громадська бібліотека 80

Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка 48

Хмельницька обласна бібліотека для дітей імені Т. Г. Шевченка 61

Центральна міська бібліотека ім. М. Л. Кропивницького м. Миколаєва 63, 94

Центральна міська бібліотека імені Івана Франка м. Одеси 62

